

тому вивчення іноземної мови професійного спілкування є важливою умовою розвитку та формування суспільно-політичного і культурного світогляду сучасного підприємця України.

Отже, навчання майбутніх спеціалістів немовних спеціальностей ділової англійської мови є невід'ємним компонентом їхньої освіти, без якої неможлива якісна підготовка фахівців, які б були конкурентоспроможними у нових умовах євроінтеграційної політики України.

Також варто розширювати іншомовний репертуар, ураховуючи регіональні потреби, адже саме знання декількох сучасних іноземних мов пропонують кращі професійні можливості для працівників різних рівнів на підприємствах різних розмірів у різних сферах економіки, зумовлюючи як економічний ріст та поліпшення фінансового стану підприємства, економіки країни і Європи, так і кращі професійні можливості для працівника, що, відповідно, сприяє покращенню його фінансового та матеріального становища й особистого благополуччя.

Література:

1. Петрушенко О.О. Комунікативні аспекти вивчення ділової іноземної мови у вищих навчальних закладах економічного профілю / О.О. Петрушенко, Т.Д. Веленчук // Збірник наукових праць Хмельницького інституту соціальних технологій Університету «Україна», 2011. – Вип. 4. – С. 131-136.

2. ELAN: Auswirkungen mangelnder Fremdsprachenkenntnisse in den Unternehmen auf die europäische Wirtschaft / CILT – The National Centre for Languages (Ed.). – 2006. – 93 s.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА В СФЕРІ СІЛЬСЬКОГО ТУРИЗМУ

Лисенко В.П., к.с.-г.н., доцент

Харківський національний аграрний університет ім. В.В. Докучаєва

Альохін О.О., директор ботанічного саду

Харківський національний університет ім. В.Н. Каразіна

В багатьох країнах світу туризм є головним двигуном економіки. На частку туризму припадає близько 10% світового валового національного продукту, світових інвестицій, всіх робочих місць і світових споживчих витрат. На сьогоднішній день людині важко вибрати місце для відпочинку в екологічно чистій зоні. У зв'язку з тим, що бурхливо розвивається будівництво житлових будинків, розважальних центрів, знищуються багато зелених насаджень і парків відпочинку, що призводить до необхідності розвитку екологічного туризму. Число його прихильників зростає повсюдно з кожним роком. Цей вид туризму повертає, утомленим від міст, людям сили і енергію під час спілкування з природою і спостереження за нею. Крім того, він стимулює збереження навколишнього середовища, роблячи такий вид туризму вигідним для місцевих

жителів. Екологічний туризм сприяє розвитку регіонів, створенню додаткових робочих місць, надходженню значних коштів до бюджету. Одним з видів екологічного туризму є сільський туризм (агротуризм). Сільський туризм – це сектор туристичної індустрії, орієнтований на використання природних, культурно-історичних та інших ресурсів сільської місцевості та її особливостей для створення комплексного туристичного продукту. В останні роки в багатьох регіонах України спостерігається активний розвиток сільського туризму, як одного з напрямків альтернативної зайнятості сільського населення та розвитку сільської території. Аграрний туризм сьогодні представлений в наступних видах: здача в найм будинків і кімнат в сільській місцевості в екологічно чистих районах; організація «сільських» турів з проживанням і харчуванням туристів в сільському (фермерському) будинку, знайомство з традиційним сільським побутом, ремеслами; створення туристичних поселень на основі існуючих сільських поселень з дерев'яною архітектурою. Для України сільський туризм є відносно новим і перспективним напрямком. Агротуризм дозволяє міським жителям долучатися до традиційного укладу життя сільських жителів, розвивати несільськогосподарські види діяльності на селі. Сільський туризм – це відпочинок на території фермерського господарства або на присадибній ділянці, всі турботи про своїх гостей бере на себе приймаюча сім'я. Це хороший варіант відпочинку для тих, хто втомився від міського шуму і скаженого темпу нинішнього життя. Відкривається прекрасна перспектива розвитку сільської території районів через агротуризм. Вже сьогодні багато регіонів України прагнуть до розвитку цього напрямку туризму, передусім це західні області. Туризм відіграє важливу роль в структурній перебудові економіки, також надає стимулюючу дію на розвиток пов'язаних з ним галузей, таких як транспорт, будівництво, зв'язок, сільське господарство, виробництво товарів народного споживання. Сільський туризм є одним з найважливіших економічних інструментів і перспективних напрямків розвитку сільських територій. До числа очевидних переваг сільського туризму можна віднести наступне: скорочення рівня безробіття, стимулювання створення нових робочих місць, зростання доходів та підвищення життєвого рівня сільських жителів при відносно невеликих фінансових витратах; поліпшення благоустрою садиб і сіл, розвиток інженерної та соціальної інфраструктури; розвиток малого підприємництва на селі, а також екологічної привабливості сільської місцевості. розширення асортименту продукції присадибного господарства; реалізація на місці продукції особистого селянського господарства, зокрема, готових продуктів харчування; стимулювання охорони місцевих визначних пам'яток, збереження місцевих звичаїв, фольклору, народних промислів; підвищення культурно-пізнавального рівня сільського населення; поповнення місцевих бюджетів за допомогою додаткових надходжень; не вимагає значних інвестицій і використовує переважно приватні джерела фінансування, а капіталовкладення швидко окупаються; розвантажує найбільш популярні туристичні центри, зменшуючи негативні екологічні наслідки занадто інтенсивної діяльності в «престижних» регіонах.

Незважаючи і на позитивні сторони розвитку сільського туризму, не можна не сказати і про ті проблеми, з якими стикається ця галузь. Основні проблеми для розвитку сільського туризму в Україні: відсутність загальноприйнятої національної концепції з розвитку сільського туризму; відсутність чітко сформульованої державної політики щодо сільського туризму і, відповідно, системи нормативно-правового забезпечення цього виду діяльності; відсутність спеціального законодавства, що регулює діяльність у сфері сільського туризму; відсутність стандартів і нормативів, які можна застосувати в сфері сільського туризму як спеціального сектора туріндустрії, слід особливо підкреслити, що стандарти і нормативи, що діють в Україні в сфері готельного та рекреаційного бізнесу, не можуть механічно переноситися на сектор малого сімейного готельного бізнесу в силу специфіки останнього; відсутність кваліфікованих кадрів; відсутність знань і досвіду роботи в області обслуговування зарубіжних і вітчизняних туристів; незнання власних рекреаційних ресурсів. Такий, здавалося б на перший погляд, незрозумілий вид туризму в даний час дуже поширений в Європі і Америці, в Україні ж, він тільки набирає свою популярність.

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА НА СЕЛІ

*Лисенко В.В., к.е.н., доцент
Харківський інститут фінансів КНТЕУ*

Важливим елементом розвитку сільських територій є кадрові ресурси малого підприємництва. З одного боку, в умовах високого безробіття і низького рівня доходів населення в сільській місцевості, нестачі в кадрах бути не повинно, з іншого – малим підприємницьким структурам необхідні вже підготовлені фахівці, яких просто немає, а учнівська молодь не бажає повертатися в сільську місцевість. Розвиток системи бізнес-інкубаторів може дещо зняти цю проблему. Але в цю систему навчання початківець сільський підприємець може потрапити, тільки маючи певні базові знання і впевненість у перспективі розвитку свого бізнесу. Серед жителів сільських територій знайдеться не багато людей, здатних стати підприємцями. Більш того, наявність необхідної інформації про початок підприємницької діяльності стає одним з основних факторів розвитку підприємництва в сільських поселеннях.

В справжніх умовах малий бізнес уже не може розглядатися в якості самостійного сектора економіки. Необхідна продумана стратегія інтеграції малих підприємницьких структур з потужними економічними структурами. Реалізація соціально-орієнтованої моделі ринкової економіки України неможлива без створення ефективного сектора малого підприємництва. Особлива роль малих підприємницьких структур на відміну від інших форм ділових організацій полягає в тому, що малий бізнес здатний реалізувати не тільки традиційно покладені на нього функції: вклад у ВВП, надходження в